

Handläggare: Annika Hellewell
Tfn: 508 09 381

Till
Norrmalms stadsdelsnämnd

Skolornas arbete för att motverka mobbning och annan kränkande behandling – svar på remiss från revisionskontoret

Förslag till beslut

Remissen besvaras med stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande

Ylva Tengblad
stadsdelsdirektör

Annette Luengo
avdelningschef

Sammanfattning

Stockholms stads revisionskontor har sedan 2000 granskat arbetet mot mobbning och annan kränkande behandling i Stockholms skolor. Tre kommunala grundskolor på Norrmalm har ingått i granskningarna: Matteusskolan, Rödabergsskolan och Johannes skola. Revisorerna betonar även i denna rapport vikten av att en kommungemensam policy utarbetas för skolornas arbete mot mobbning och kränkande behandling.

Förvaltningen anser att rapportens resultat är ett viktigt redskap i det fortsatta arbetet mot mobbning och kränkande behandling. Förvaltningen tror fortfarande inte att lösningen på de konstaterade problemen ligger i att utarbeta ytterligare riktlinjer för hur mobbning och kränkande behandling ska bekämpas, då detta redan finns. Med anledning av den nya lagen som skärper kraven på det förebyggande arbetet kommer dessutom samtliga grundskolor under våren att påbörja arbetet med att ta fram en s.k. likabehandlingsplan.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom barn- och ungdomsavdelningen.

Bakgrund

Stockholms stads revisionskontor har sedan 2000 granskat arbetet mot mobbning och annan kränkande behandling i Stockholms skolor.

Granskningarna har skett vid sexton skolor: tretton grundskolor och tre gymnasieskolor. Tre kommunala grundskolor på Norrmalm har ingått i granskningarna: Matteusskolan, Rödabergsskolan och Johannes skola.

Granskningarna har tidigare redovisats i tre olika revisionsrapporter:

- Mobbning och annan kränkande behandling i Stockholms skolor (rapport nr 2001:1)
- Att förebygga mobbning och annan kränkande behandling (rapport nr 2002:8)
- Mobbning och annan kränkande behandling i Stockholms skolor – jämförelse av resultaten från två elevenkäter år 2000 och 2004 (rapport nr 2005:2).

Detta är den fjärde rapporten. I den redovisas resultatet av revisionskontorets intervjuer med skolledning och företrädare för elevvårdsteam och antimobbningsgrupper vid de medverkande skolorna, samt kontorets granskning av skolornas handlingsprogram. Rapporten innehåller också kontorets sammanfattande bedömningar och slutsatser vad gäller skolornas arbete för att motverka kränkningar samt behovet av en för staden övergripande policy.

Sammanfattning av rapporten

Sammanfattningsvis konstaterar revisorerna följande:

- En stor majoritet av eleverna trivs bra och känner sig trygga i skolan, men 5 – 10 % av eleverna känner sig otrygga.
- 2 – 3 % svarar att de ofta blir mobbade.
- Det är mycket vanligt att elever utsätter varandra för nedsättande sexuella tillmälen.
- De granskade skolorna anstränger sig för att arbeta strukturerat och målmedvetet, men det finns betydande förbättringsområden.
- Många elever säger att de vuxna i skolan sällan eller aldrig märker om elever behandlar varandra illa.
- Det behövs en stadsövergripande policy med grundläggande principer, tydliga ställningstaganden och konkret vägledning för skolornas arbete.

- Det behövs också tydliga riktlinjer för dokumentation och förvaring av handlingar i samband med fall av mobbning och andra kränkningar. Ny lagstiftning ökar kraven på det förebyggande arbetet och skärper stadens skadeståndsansvar. Den nya lagen förväntas gälla fr.o.m. den 1 april 2006.
- Erfarenheter från forskning och beprövad verksamhet måste ligga till grund för rekommendationer om arbetsmetoder.

Mot bakgrund av undersökningsresultaten betonar revisionskontoret även i denna rapport att det finns behov av en för staden gemensam policy för skolornas arbete mot alla former av kränkande behandling. Revisionskontoret anser inte att den senast antagna skolplanen respektive strategin för elevhälsa tillgodoser de krav som skulle kunna ställas i en kommungemensam policy. Till detta kommer att ny lagstiftning ökar kraven på stadens förebyggande arbete och skärper stadens skadeståndsansvar

Norrmalms grundskolor

Bland grundskolorna på Norrmalm bedrivs ett kontinuerligt och långsiktigt arbete mot mobbning och kränkande behandling, bland annat genom att skapa trygghet och trivsel i skolorna. Viktiga faktorer i arbetet med att skapa en trygg miljö är enligt förvaltningens erfarenhet fadder- och kamratstödjärsystem, hög personaltäthet, hög andel behöriga lärare samt en arbetsplanering som motverkar stress hos eleverna. Skolorna arbetar också intensivt med värdegrundsfrågor som ett ytterligare led i det förebyggande arbetet mot mobbning och kränkande behandling. Varje skola har också en handlingsplan mot mobbning och kränkande behandling som föräldrar och elever informeras om bl.a. i samband med skolstart.

Majoriteten av eleverna är trygga och trivs i Norrmalms skolor men det finns också elever som känner sig otrygga. Stockholmsenkäten från 2004 visar att ca 20 % av flickorna i skolår 9 någon gång har känt sig mobbade. Detta är den högsta andelen flickor jämfört med andra stadsdelar. Samtidigt visar stadens brukarundersökning 2005 att Norrmalm har högst andel elever som är nöjda med skolans arbete mot mobbning i skolår 6. Andelen nöjda elever sjunker dock i skolår 9. Skolorna har tagit till sig dessa resultat och kommer på olika sätt att arbeta med flickors trygghet och tryggheten i skolår 9. Med anledning av den nya lagen som skärper kraven på det förebyggande arbetet kommer samtliga grundskolor under våren att påbörja arbetet med att ta fram en s.k. likabehandlingsplan. Syftet med denna plan är att förebygga och motverka alla former av trakasserier och annan kränkande behandling. Planen ska redogöra för planerade åtgärder. Uppföljning och utvärdering av åtgärderna ska ske årligen.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen anser att resultatet av revisionskontorets enkätundersökning är ett viktigt underlag för stadsdelarnas och skolornas fortsatta arbete mot mobbning och kränkande behandling. Förvaltningen tror fortfarande inte att lösningen på de konstaterade problemen ligger i att utarbeta ytterligare riktlinjer för hur mobbning och kränkande behandling ska bekämpas, då detta redan finns. Skolverket utkom 2004 med allmänna råd och kommentarer för arbetet med att motverka alla former av kränkande behandling, som tillsammans med stadens skolplan och elevhälsostrategi bör kunna utgöra ett tillräckligt stöd för skolorna. Med anledning av den nya lagen som skärper kraven på det förebyggande arbetet, kommer skolorna dessutom att under våren påbörja arbetet med att ta fram en s.k. likabehandlingsplan.

Den genomförda revisionsrapporten pekar på problemområden som förvaltningen anser vara mycket angeläget att åtgärda. De utpekade områdena kommer att vara vägledande för förvaltningens fortsatta arbete med att förebygga och bekämpa mobbning och kränkande behandling i stadsdelens grundskolor. De skolor som ingick in undersökningen kommer också att använda resultaten som ytterligare ett konkret underlag i sitt arbete mot mobbning och kränkande behandling.

Bilaga

1. Revisionsrapport avseende mobbning och annan kränkande behandling i Stockholms skolor.